

The Frege-Geach Problem and the Logic of Higher-Order Attitudes

Bahram Alizade

Assistant Professor, Department of philosophy, Kharazmi University, Tehran, Iran.

Bahramalizade@khu.ac.ir

Abstract

Moral expressivism suggests that 1) moral sentences lack truth conditions and 2) our purpose in asserting moral sentences is to express non-cognitive attitudes such as desires, approval, or disapproval. Moral expressivism meets a fundamental challenge, known as the Frege-Geach problem. Sentences that express moral judgments can form part of semantically complex sentences. “P” (a moral sentence) contradicts “~P”, and “Q” follows logically, by modus ponens, from (1) “P” and (2) “if P, then Q”. Geach argued that noncognitivists are committed to denying that moral predicates mean the same thing in embedded contexts as they do in unembedded sentences (atomic sentences). If “P” does not mean the same as the antecedent of (2), the argument would be invalid. The problem is that the above-mentioned argument is obviously valid. Blackburn has argued that the complex sentence expresses a ‘higher-order’ attitude toward the attitudes expressed by the smaller sentences which make it up. If we accept the premises of a valid argument but deny its conclusion our attitudes clash in the same way that they do if we both believe that P and ~P. Blackburn's meta-attitudes approach faces several problems. Someone who endorses the premises but denies the conclusion of the valid argument commits himself to a moral inconsistency, not a logical one. In addition, uttering both ‘P’ and ‘~P’ seem to be inconsistent but expressivism cannot explain the inconsistency between these two obviously inconsistent sentences. Blackburn's strategy of inventing a new attitude, such as tolerance, is also unable to solve this problem.

Research Article

Keywords: expressivism, non-cognitivism, the Frege-Geach problem, the higher-order attitudes, Simon Blackburn.

Received: 2023/01/08 ; **Received in revised form:** 2023/04/23 ; **Accepted:** 2023/05/01 ; **Published online:** 2023/05/03

Alizade, B. (2023). The Frege-Geach Problem and the Logic of Higher-Order Attitudes. *Journal of Philosophical Theological Research*, 25(2), 133-159. <https://doi.org/10.22091/jptr.2023.8984.2833>

© The Author

Introduction

Moral expressivism suggests that 1) moral sentences lack truth conditions (negative claim) and 2) our purpose in asserting moral sentences is to express non-cognitive attitudes such as desires, approval, or disapproval (positive claim). Moral expressivism meets a fundamental challenge known as the Frege-Geach problem (Geach, 1960, 1965). In the following, the Frege-Geach problem and Simon Blackburn's response to it will be examined. Blackburn has developed several different answers to the Frege-Geach Problem In this article, only the answer which appeals to the higher-order attitudes (Blackburn, 1984) will be examined, and it will be shown that this expressivist recipe can not solve the Frege-Geach problem.

The Frege-Geach problem

The Frege-Geach problem is the idea that moral predicate functions as a ‘logical’ one so that sentences containing this predicate enter into logical relations with other sentences. Sentences that express moral judgments can form part of semantically complex sentences. “P” (a moral sentence) contradicts “ $\sim P$ ”, and “Q” follows logically, by modus ponens, from (1) “P” and (2) “if P, then Q”. Geach argued that noncognitivists are committed to denying that moral predicates mean the same thing in embedded contexts as they do in unembedded sentences (atomic sentences). They cannot explain that the meaning of complex sentences is in terms of the meanings of their parts. They cannot explain why modus ponens arguments are always valid. Arguments of the form of modus ponens, according to expressivism, commit a fallacy of equivocation; because it appears to imply that “P” does have different meanings in premise (1) and in the antecedent of premise (2). “P” is asserted in premise (1) and remains unasserted in premise (2). The utterance of (2) does not seem to express approval or disapproval of “P”. If “P” does not mean the same as the antecedent of (2), the argument would be invalid. The problem is that the abovementioned argument is obviously valid. Geach (Geach, 1960, p. 223) calls this point about assertion the Frege point who was the first logician who made the point in his distinction between the sense and the reference of a sentence. “A thought may have just the same content whether you assent to its truth or not; a proposition may occur in discourse now asserted, now unasserted, and yet be recognizably the same proposition” (Geach, 1965, p. 449).

The higher-order attitudes

Blackburn denies that any of his claims entail valid moral arguments are invalid. He employs an account of what we are doing when we use ethical sentences in terms of expressing meta-attitudes about a moral sensibility; The complex sentence expresses a ‘higher-order’ attitude toward the attitudes expressed by the smaller sentences which make it up. There are logical relationships that exist among attitudes as there are among beliefs. If we accept the premises of a valid argument but deny its conclusion, our attitudes clash in the same way they do if we both believe that P and $\sim P$. So we can explain the logical validity of the moral argument via the attitudes one can hold without clash; anyone approving (1) “P” and (2) “if P, then Q” must hold the consequential approval of “Q”. If he does not, his attitudes clash. The inconsistency originates from the clash of attitudes (failing to do something which one has committed oneself to do). Blackburn says that such a clash would involve a “fractured sensibility which cannot itself be an object of approval” because “such a sensibility cannot fulfill the practical purposes for which we evaluate things” (Blackburn, 1984, p. 195).

Logical conflict and moral conflict

There is a most important problem with this strategy for Blackburn's expressivism. The clash of attitudes can only show moral conflict and moral conflict does not necessarily lead to logical inconsistency. What needs to be explained in the moral argument is a logical inconsistency. Moreover, as Mark van Roojen (1996, pp. 21-320) has pointed out, higher-order-attitudes logic commits us to believe in logical inconsistency where there is no such inconsistency. He considers the origin of this problem to be the confusion between logical inconsistency and practical inconsistency (van Roojen, 1996, p. 332).

The negation problem

The other problem for Blackburn's expressivism was originally raised by Unwin (Nicholas Unwin, 1999, 2001). This problem is known as the 'negation problem'. As Schroeder points out (Schroeder, 2010, p. 134), the negation problem is the same as the Frege-Geach problem, which has received more attention in recent years than its conditional form, which is presented in the modus ponens argument. The most important semantic property of the negation operator in descriptive sentences is that it makes the negated sentence inconsistent with the main sentence, in the sense that for any sentence ' P ', ' P ' is inconsistent with ' $\sim P$ '. According to expressivism, "murdering is wrong" (P) is used to express the attitude of disapproval towards the act of murdering. But what is expressed by "murdering is not wrong" ($\sim P$)? To utter both ' P ' and ' $\sim P$ ' seems to be inconsistent but expressivism cannot explain the inconsistency between these two obviously inconsistent sentences; because it cannot tell us which state of mind is expressed in the moral sentences like "murdering is not wrong." To avoid the problem, Blackburn (Blackburn, 1988, p. 189) introduces a new attitude, such as tolerance, and says that "murdering is wrong" expresses disapproval of murdering, and "murdering is not wrong" expresses tolerance of murdering. "Tolerance toward P ($T!p$) is equivalent to not hooraying $\sim p$, that is, not booing p ." (Blackburn, 1988, p. 189). But there is a real difference between not accepting something and actually accepting its negation (Unwin, 1999, p. 341).

Conclusion

According to Blackburn, We are expressing our attitudes about a moral sensibility when we use ethical sentences. The question now is whether Blackburn can explain the validity of the inference from the premises of the argument to its conclusion through this strategy. This article has shown that Blackburn's meta-attitudes approach faces several problems. Someone who endorses the premises but denies the conclusion of the valid argument commits himself to a moral inconsistency, not a logical one. In addition, expressivism has insufficient structure to account for the various ways in which a moral sentence can be negated because it cannot tell us which state of mind is expressed in moral sentences like "murdering is not wrong." Blackburn's strategy of inventing a new attitude, such as tolerance, is also unable to solve this problem.

References

- Blackburn, S. (1984). *Spreading the word*. Oxford University Press.
 Blackburn, S. (1988). Attitudes and contents. *Ethics*, 98, 501-17. Reprinted in his *Essays in Quasi-Realism* (Oxford UP, 1993), 182–97. <https://doi.org/10.1086/292968>

- Geach, P. (1960). Ascriptivism. *Philosophical Review*, 69, 221-225. <https://doi.org/10.2307/2183506>
- Geach, P. (1965). Assertion. *Philosophical Review*, 74, 449-465. <https://doi.org/10.2307/2183123>
- Schroeder, M. (2010). *Noncognitivism in Ethics*. Routledge.
- Stoljar, D. (1993). Emotivism and truth conditions. *Philosophical Studies*, 70, 81–101.
<https://doi.org/10.1007/BF00989663>
- Unwin, N. (1999). Quasi-realism, negation and the Frege–Geach problem. *Philosophical Quarterly*, 49(196), 337–52. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00146>
- van Roojen, M. (1996). Expressivism and irrationality. *The Philosophical Review*, 105(3), 311-35.
<https://doi.org/10.2307/2185703>

معضل فرگه-گیج و منطق طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر

بهرام علیزاده

استادیار، گروه فلسفه، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

چکیده

ابرازگرایی اخلاقی مدعی است (۱) جملات اخلاقی فاقد شرایط صدق هستند و (۲) هدف ما از بیان جملات اخلاقی ابراز طرزتلقی‌های اخلاقی مثل تمایلات، خشنودی‌ها و ناخشنودی‌هایمان است که سرشته ناشناختی گرایانه دارند. این دیدگاه با مشکل مهمی روبروست که به معضل فرگه-گیج شهرت یافته است. جملات اخلاقی بخشی از معناشناسی جملات مرکب هستند؛ P (یک جمله اخلاقی) در تناقض با $\sim P$ قرار می‌گیرد و منطقاً می‌توان Q را از P و «اگر P آنگاه Q » استنتاج کرد (استدلال وضع مقدم). ناشناختی گرایان منکر آئند که معنای جملات اخلاقی در جملات مرکب و جملات اتمی یکی است. اگر معنای P در قالب جمله مفرد با معنای آن در مقدم جمله شرطیه یکی نباشد، استدلال مذکور نامعتبر خواهد شد، در حالی که می‌دانیم استدلالی معتبر است. بلکن من مدعی است جملات مرکب بیانگر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر نسبت به طرزتلقی‌های مطرح شده در جملاتِ کوچک‌ترِ تشکیل‌دهنده آنها هستند. لذا اگر مقدمات یک استدلال معتبر را تأثید و نتیجه آن را انکار کنیم، طرزتلقی‌های ما دچار تعارض می‌شوند، همان طور که اگر همزمان به P و $\sim P$ باور داشته باشیم دچار تناقض می‌شویم. رویکرد طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر مشکلات متعددی دارد. پذیرش مقدمات یک استدلال اخلاقی و انکار نتیجه آن، با رویکرد ابرازگرایانه نهایتاً شخص را به تناقض اخلاقی می‌رساند، نه تناقض منطقی. علاوه بر این، ابرازگرایی از تبیین تناقض آشکار حاصل از بیان P و $\sim P$ نیز ناتوان است. راه حل بلکن برای ایجاد یک طرزتلقی جدید، مثل مدارا، نیز قادر به حل مشکل نیست.

کلیدواژه‌ها: ابرازگرایی، ناشناختی گرایی، معضل فرگه-گیج، طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر، سایمون بلکن.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۲/۰۳؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳

علیزاده، ب. (۱۴۰۲). معضل فرگه-گیج و منطق طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر. *پژوهش‌های فلسفی-کلامی*, ۲۵(۲)، ۱۳۳-۱۵۹.

<https://doi.org/10.22091/jptr.2023.8984.2833>

مقدمه

ابرازگرایی^۱ دو مدعای اصلی دارد:

الف. جملات اخلاقی فاقد ارزش صدق‌اند (مدعای سلبی).

ب. جملات اخلاقی بیانگر حالات ذهنی کنشی یا طرزتلقی‌های غیرشناختی ما هستند (مدعای ایجادی).^۲

مطابق (الف)، معنای جملات اخلاقی بر اساس معناشناسی مبتنی بر ارزش صدق^۳ تعیین نمی‌شود. معناشناسی مبتنی بر ارزش صدق یکی از رایج‌ترین نظریه‌ها در فهم معنای جملات توصیفی است، که می‌گوید معنای جمله شرایط صدق آن است. شناختی‌گرایی اخلاقی از همین روش برای تعیین معنای جملات اخلاقی بهره می‌برد، چرا که مدعی است جملات اخلاقی بیانگر باورهای اخلاقی هستند، و باورها از ارزش صدق برخوردارند. اما ابرازگرایان معتقدند که برای دانستن معنای جملات اخلاقی لازم نیست محتوای آن‌ها را در جهان خارج بجوییم؛ این مدعایی سلبی در باب معناشناسی جملات اخلاقی است. در (ب) شاهد مدعایی پراگماتیستی هستیم که می‌گوید در قضاوت‌های اخلاقی صرفاً یک طرزتلقی^۴ با سرشتی ناشناختی‌گرایانه بیان می‌شود. کارکرد طرزتلقی‌ها بازنمایی نحوه وجود جهان خارج نیست؛ آن‌ها صرفاً می‌توانند نسبت به چیزی موفق، مخالف یا بی‌طرف باشند و از این رو تها به کار تشخیص مطلوبیت یا نامطلوبیت فعل می‌آیند. سایمون بلکبرن -از مهم‌ترین طرفداران معاصر ابرازگرایی- مدعی است که برای فهم جملات اخلاقی تنها نیاز داریم الگوهای واکنشی فاعل به جهان طبیعی را بدانیم؛^۵ فاعل، فعل و طرزتلقی تنها هویات اخلاقی هستند که در جهان وجود دارند (Blackburn, 1984, p.182). این دیدگاه ریشه در عاطفه‌گرایی چارلز استیونسن و ای. جی. ایر دارد. استیونسن معتقد بود هرچند در احکام اخلاقی عناصر توصیفی وجود دارد، کارکرد اصلی قضایای اخلاقی ایجاد تأثیر در مخاطب است (Stevenson, 1937, p.16). به نظر ایر نیز محتوای توصیفی قضیه «تو خطا کردی که سرفت کردی» بیشتر از قضیه «تو سرفت کردی» نیست. اضافات قضیه نخست به عواطفی مربوط می‌شود که ما به آن تزریق می‌کنیم (Ayer, 1952, p.107).

1. expressivism

۲. ناشناختی‌گرایان مدعی‌اند با انکار توصیفی بودن قضایای اخلاقی قادرند مهم‌ترین مسئله فرا-اخلاق، یعنی مسئله انگیزش (the motivation problem) را حل و فصل کنند. برای مشاهده انگیزه‌ها و دلایل ناشناختی‌گرایی نک: (van Roojen (2018)

3. truth-conditional semantics

۴. در فارسی از واژه‌های «نگرش»، «گرایش» و «طرزتلقی» به عنوان معادل واژه انگلیسی Attitude استفاده شده است. در این مقاله اغلب واژه سوم و گاهی نیز واژه دوم به کار گرفته شده است.

۵. بلکبرن یک طبیعی‌انگار است، یعنی اخلاق را بر مبنای طبیعت آدمی و موقعیت‌های او تبیین می‌کند، اما تحويل‌گرانیست، یعنی واقعیت‌های اخلاقی را به واقعیت‌های طبیعی تحويل‌پذیر نمی‌داند (نک: Blackburn, 1998, p.49).

ساده‌تر و دیدگاه بلکبرن^۱ گونه‌پیچیده‌تر ابرازگاری به حساب می‌آید، و در بیشتر نوشتۀ‌های معاصر وقتی صحبت از ناشناختی گرایانه^۲ می‌شود همین گونه اخیر منظور است. اگر ناشناختی گرایانه درست باشد، معنای محمول‌ها و جملات اخلاقی نوعاً متفاوت از محمول‌ها و جملات غیراخلاقی خواهد بود.

این دسته از نظریه‌های ناشناختی گرایانه با معضلي اساسی مواجه‌اند که به معرض فرگه-گیچ شهرت یافته است (Geach, 1960; 1965).^۳ ایده اصلی معرض فرگه-گیچ این است که کارکرد معناشناختی جملات اخلاقی همانند معناشناسی جملات توصیفی است؛ همان ربط و نسبت‌هایی که میان جملات توصیفی (جملات با محمول‌های منطقی) برقرار است در میان جملات اخلاقی (جملات با محمول‌های اخلاقی) نیز حاکم است، و همه این نسبت‌ها بر اساس ارزش صدق تعیین می‌شود. درستی این سخن به معنای نادرستی ناشناختی گرایانه اخلاقی است.

در ادامه، نخست معرض فرگه-گیچ و سپس پاسخ بلکبرن به آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است که بلکبرن در دوره‌های مختلف فکری خود پاسخ‌های متفاوتی به این معرض داده است. او در گام نخست (Blackburn, 1984)، پاسخی مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر^۴ ارائه می‌کند و در آثار بعدی خود (Blackburn, 1988; 1998)، معناشناسی مبتنی بر التزام نظری را مطرح می‌کند. در این مقاله، صرفاً پاسخ نخست او مورد بررسی قرار می‌گیرد و نشان داده خواهد شد که معناشناسی مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قادر نیست معرض فرگه-گیچ را حل کند.

معرض فرگه-گیچ

ایده اصلی معرض فرگه-گیچ انکار این مدعای ناشناختی گرایانه است که محمول‌ها و جملات اخلاقی معنای نوعاً متفاوت از محمول‌ها و جملات غیراخلاقی دارند:

کلیت این الگوی فلسفیدن [الگوی ناشناختی گرایانه] دچار نقص جدی است. [در این الگو] تلاش می‌شود نشان داده شود که در هر موردی وقتی مفهوم P [یک محمول اخلاقی] را درباره چیزی به کار می‌بریم کاری ماهیتاً متفاوت انجام می‌دهیم نسبت به وقتی که چیزی را توصیف می‌کنیم. (Geach, 1960, p.223)

۱. آلن گیارد (Allan Gibbard, 1990; 2003)، تری هورگان و مارک تیمونز (Horgan & Timmons, 1992) نیز دیدگاه‌هایی ابرازگاریانه را بسط داده‌اند.

2. non-cognitivism

۳. این نام بعد از بسط اشکال در گیچ (1960 و 1965) بر آن نهاده شد. در مقاله دوم، «تصدیق»، گیچ این اشکال را به فرگه نسبت می‌دهد. البته شروع در معتقد است برخی فلاسفه از جمله راس (Ross, 1939) از همان ابتدای طرح نظریه‌های ناشناختی گرایانه با گونه‌هایی از این معرض آشنا بوده‌اند (Schroeder, 2010, p.43).

4. higher-order attitudes

استدلالی که از این ایده حمایت می‌کند نیز ساده است. جملات اخلاقی زمانی که در قالب جملات مرکب بزرگ‌تر قرار می‌گیرند همان ویژگی‌های معنایی را از خود بروز می‌دهند که از جملات توصیفی سراغ داریم. این یعنی جملات اخلاقی قاعده‌تاً^۱ نباید معنایی متفاوت از جملات توصیفی داشته باشند. برای روشن شدن مطلب به جملات زیر توجه کنید:

۱. قتل نادرست است.
 ۲. اگر قتل نادرست باشد و اداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نیز نادرست است.
 ۳. آیا قتل نادرست است؟
 ۴. این گونه نیست که قتل نادرست باشد.
 ۵. قتل نادرست است یا قتل نادرست نیست.
- با در نظر گرفتن ۱-۵، می‌توان استدلال زیر را بر ضد ناشناختی‌گرایی صورت‌بندی کرد:
- پ.۱. معنای جمله «قتل نادرست است» در جملات ۵-۲ با جمله ۱ یکی است.
- پ.۲. کاری که با گفتن جملات ۵-۲ انجام می‌شود غیر از کاری است که با گفتن جمله ۱ انجام می‌شود.

ن. معنای جمله «قتل نادرست است» همان کاری نیست که با گفتن این جمله انجام می‌شود. این استدلال منطقاً معتبر^۲ است و برای درست^۳ بودن تنها نیازمند آن است که مقدماتش صادق باشد. به نظر گیج پ^۴ روش است، زیرا جمله ۱ جمله‌ای تصدیقی است و با گفتن این دسته از جملات چیزی را تأیید یا رد می‌کنیم، برخلاف جمله‌های ۵-۲ که غیرتصدیقی هستند. لذا ابرازگرا برای تعیین معنای ۱ می‌تواند بگوید که با گفتن «قتل نادرست است» ناخشنودی^۵ خود از قتل را بیان می‌کنیم. ولی همان طور که بیان شد، جمله‌های ۵-۲ جملات غیرتصدیقی هستند و ما با گفتن آنها هیچ کدام از کارهای مورد نظر ناشناختی‌گرایان -مثلًاً ابراز خشنودی یا ناخشنودی از قتل- را انجام نمی‌دهیم. پس قاعده‌تاً ابرازگرا باید پذیرد که معنای جمله ۱ متفاوت از معنای جمله‌های ۵-۲ است، چون با گفتن آنها کارهای متفاوتی انجام می‌شود. اما مطابق با پ.۱، معنای «قتل نادرست است» چه وقتی در قالب جمله‌های مرکب غیرتصدیقی ۵-۲ قرار می‌گیرد و چه وقتی در قالب جملة مفرد تصدیقی ۱ قرار می‌گیرد، تفاوتی نمی‌کند. گیج پ^۶ را نقطه‌نظر فرگه‌ای^۷ می‌نامد (Geach, 1960, p.223).

۱. این تقریر از برگرفته از شروع در (Schroeder, 2010, pp.45-47) است.

2. valid
3. sound
4. disapproval
5. the Frege point

فرگه نخستین منطق دانی است که با تمایز گذاشتن میان معنا^۱ و مدلول^۲ معتقد است که «معنای یک اندیشه، چه صدق آن را پذیریم و چه نپذیریم، دقیقاً یکسان است، گزاره نیز در یک گفتار می‌تواند تصدیق شود یا نشود، اما همچنان همان گزاره انگاشته می‌شود» (Geach, 1965, p.449). گیج در مقاله «اسنادگرایی»، با توجه به این تمایز فرگه‌ای، به تفاوت میان حمل کردن^۳ و تصدیق کردن^۴ اشاره می‌کند:

[...] اغلب این تمایز مغفول واقع می‌شود که وقتی چیزی را P می‌نامیم غیر از این است که آن را برقیزی حمل می‌کنیم. P می‌تواند در قالب مقدم یک شرطیه یا تالی شرطیه یا در قالب قضیه‌ای فصلی حمل شود، بی آن که چیزی را بنامد. گفتن این که «اگر سخن افسر پلیس درست باشد موتورسوار با سرعت ۶۰ مایل بر ساعت رانده است» به این معنا نیست که سخن افسر پلیس درست است؛ یا گفتن این که «اگر قمار بد باشد دعوت مردم به قمار نیز بد است» به این معنا نیست که قمار کردن یا دعوت مردم به قمار بد است. (Geach, 1960, p.223)

نکته فرگه‌ای این است که چیزی برای آن که P باشد کافی است که P بر آن حمل شود. این یعنی می‌توان P را در یک جمله غیرتصدیقی به کار برد بی آن که معنای آن تغییر کند. ناشناختی گرایان از این نکته غفلت می‌کنند، لذا نمی‌توانند هم معنایی میان جمله ۱ و جمله‌های ۵-۲ را توضیح دهنند. درست به همین دلیل هم قادر نخواهند بود ربط و نسبت‌های معناشناختی ای را توضیح دهنند که میان جمله ۱ و جمله‌های ۵-۲ برقرار است. برای مثال، این اصلاً تصادفی نیست که می‌توان از جمله ۱ در پاسخ به سؤال مطرح شده در جمله ۳ استفاده کرد. می‌توان چنان کرد چون جمله «قتل نادرست است» در ۱ و ۳ به یک معنایست. اگر کسی از شما پرسد «آیا شیر در خانه است؟» و منظورش از شیر «دستگاه باز و بسته کردن آب» باشد و شما در پاسخ بگویید «شیر در خانه است» و منظورتان «مایع سفیدرنگ خوراکی دوشیده شده از پستان حیوان ماده» باشد، اصلاً به سؤال او پاسخ نداده‌اید، زیرا معنای واژه‌ای که شما به کار بردید متفاوت از واژه‌ای است که او به کار برد است.

یکی دیگر از مواردی که ناشناختی گرا قادر به توضیح آن نیست ارتباط منطقی حاکم بر جملات ۱ و ۲ است که در قالب استدلال وضع مقدم^۵ بیان می‌شود:

$$P \rightarrow Q, P \vdash Q$$

مطابق ناشناختی گرایی، تمام استدلال‌های اخلاقی با الگوی «اگر P درست باشد آنگاه Q؛ P درست

1. sense
2. reference
3. predication
4. assertion
5. modus ponens

است، پس Q)، متنبمن مغالطه اشتراک لفظ خواهد بود، در حالی که شهودهای منطقی ما این قبیل استدلال‌ها را معتبر می‌داند. برای فهم بهتر مشکل، رابطه منطقی میان این دو جمله را در قالب استدلال

(الف) ملاحظه کنید:

استدلال (الف):

(۱) قتل نادرست است. [P→Q]

(۲) اگر قتل نادرست باشد و اداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. [Q→P]

(ن) اداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. [Q]

استدلال (الف) یک استدلال وضع مقدم معتبر است. شناختی‌گرا برای نشان دادن اعتبار آن نه تنها مشکلی نخواهد داشت بلکه دلایل شهودی خوبی نیز در اختیار دارد.^۱ زیرا مطابق این دیدگاه، قضایای (۱)، (۲) و (ن) از باورها حکایت می‌کنند و باور حالتی ذهنی است که به ناسازواری حساس است (نمی‌توان به مجموعه سه‌تایی از قضایا باور داشت که هم‌مان نمی‌تواند صادق باشند). از سویی، بر اساس جدول ارزش صدق می‌توان نشان داد که صدق مقدمات استدلال (الف) صدق نتیجه را تضمين می‌کند. به دیگر سخن، در جدول ارزش صدق استدلال (الف) سطیری وجود ندارد که در آن مقدمات صادق و نتیجه کاذب باشد. و از آنجایی که جدول ارزش صدق تمام احتمالاتی راکه در ارزیابی این استدلال لازم است در بر می‌گیرد، شناختی‌گرا می‌تواند از این جدول برای نشان دادن اعتبار استدلال سود ببرد. از همین طریق نیز می‌توان نشان داد که چرا کسی که مقدمات استدلال (الف) را پذیرد و نتیجه را رد کند دچار ناسازواری می‌شود؛ صدق (۱) و (۲) مستلزم صدق (ن) است و کسی که (۱) و (۲) را پذیرد ولی (ن) را رد کند سه قضیه (۱)، (۲) و (ن) را پذیرفته است که نمی‌تواند با هم صادق باشند. پس اشکال فرگه-گیچ بر ضد شناختی‌گرایی کار نمی‌کند، زیرا در این دیدگاه، استدلال‌های اخلاقی و وضع مقدم همان طور کار می‌کنند که استدلال‌های غیراخلاقی‌ای مثل استدلال «اگر هوا بارانی باشد زمین خیس خواهد بود، هوا بارانی است؛ پس زمین خیس است». کارکرد معناشناختی جمله «هوا بارانی است» در هر دو مقدمه این استدلال یکی است.

اما توضیح اعتبار استدلال (الف) برای ابرازگرایی قطعاً مشکل‌ساز خواهد بود. زیرا این دیدگاه صدق و کذب قضایای اخلاقی را کنار می‌گذارد و بدون توسل به جدول ارزش صدق، ابرازگرایا دو مشکل مواجه خواهد شد: اولاً نمی‌تواند توضیح دهد که چرا پذیرش (۱) و (۲) و انکار (ن) به ناسازواری می‌انجامد؛ ثانیاً نمی‌تواند توضیح دهد که چرا استدلال (الف) یک استدلال مغالطی نیست. زیرا کسی که می‌گوید «اگر قتل نادرست باشد و اداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نیز

نادرست است»^۱ مراشد این نیست که قتل نادرست است، صرفاً می‌گوید که اگر شرایط حاکم بر مقدم برقرار باشد شرایط حاکم بر تالی نیز برقرار خواهد بود. گفتیم که مقدم جمله شرطیه (۲) یک بافت تصدیق‌نشده^۲ است و اگر کارکرد معناشناختی جملات اخلاقی ابراز یک طرزتلقی یا احساس باشد (آن گونه که ناشناختی‌گرایی مدعی است)، کارکرد معناشناختی عبارت «قتل نادرست است» در (۱) تفاوت از کارکرد معناشناختی آن در (۲) خواهد بود. و اگر هم معنایی در جملات (۱) و (۲) رعایت نشده باشد، استدلال (الف) به مغالطه اشتراک لفظ دچار می‌شود، یعنی وضعیت منطقی آن مثل استدلال (ب) خواهد بود:

(ب) او سیر است.

(ب) سیر بو می‌دهد.

(ن) او بو می‌دهد.

استدلال (ب) به دلیل آن که هم معنایی میان دو مفهوم «سیر» در گزاره‌های (ب۱) و (ب۲) رعایت نشده است استدلالی مغالطی و نامعتبر است. شهوداً می‌دانیم که اعتبار استدلال (الف) همچون استدلال (ب) نیست. اما ناشناختی‌گرای قادر نیست این تفاوت را توضیح دهد. مشابه این سخن را می‌توان در خصوص ارتباط معناشناختی جمله ۱ با جملات ۴ و ۵ نیز طرح کرد. رابطه جمله ۱ با جمله ۴ در قالب رابطه منطقی تناقض و با جمله ۵ در قالب استدلال منطقی قیاس انفصلی ($Q \wedge P \vdash Q'$, $\sim P \vdash Q'$, \therefore) بیان می‌شود. بهترین تبیین از این واقعیت که جمله اخلاقی ۱ در رابطه‌ای منطقی با جملات ۴ و ۵ قرار می‌گیرد این است که جمله ۱ چه در قالب جملات مرکب و چه در قالب یک جمله اتمی معنای واحدی دارد. ابرازگرایی از توضیح این هم‌معنایی عاجز است.

طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر

آن گونه که گذشت، معرض فرگه-گیج نشان می‌دهد که ناشناختی‌گرایی در توضیح اعتبار استدلال (الف) و نیز توضیح ناسازواری (در صورت پذیرش مقدمات و انکار نتیجه) با مشکل مواجه است. یک راه پیش روی ابرازگرایی انکار شهود شناختی‌گرایانه‌ای است که در پس استدلال (الف) قرار دارد. این مسیر شاید مورد پذیرش ناشناختی‌گرایان کلاسیکی همچون ایر قرار بگیرد، اما مورد قبول بلکبرن نیست. با آن که بسیاری از فیلسوفان اخلاق (Hale, 1986, p.69) ابرازگرایی بلکبرن را به درستی در دسته نظریه‌های

۱. مثالی که گیج (1960, p.224) از آن استفاده می‌کند این است: «اگر قمار بد باشد، دعوت مردم به قمار نیز بد است». ولی در این مقاله از مثال مشهورتر «قتل» استفاده شده است. روشن است که در اصل بحث هیچ تفاوتی نمی‌کند.

2. unasserted context

ناشناختی گرایانه قرار می‌دهند، اما خود بلکبرن از ما می‌خواهد به این تفاوت ظرفی و مهم توجه کنیم که ناشناختی گرایانی مثل ایر در خصوص برداشت فهم متعارف از گفتمان اخلاقی (که عینیت‌گراست) قائل به نظریه خطأ^۱ هستند. در عوض، بلکبرن برداشت فهم متعارف را نه تنها خطای داند، بلکه تلاش می‌کند نشان دهد که چرا گفتمان اخلاقی م الواقع گرایانه است؛ چرا مواجهه ما با محمول‌های ارزشی همانند مواجهه‌مان با محمول‌های دیگر است. بنابراین، این دیدگاه در پی تبیین و توجیه ظاهر واقع گرایانه گفتمان ارزشی ماست (Blackburn, 1984, p.180). درست به همین دلیل است که بلکبرن برای توصیف دیدگاه خود، عنوان شبه‌واقع گرایی را بر ناشناختی گرایی ترجیح می‌دهد (نک: Blackburn, 1996^۲).

برای روشن شدن مطلب، نخست بباید واقع گرایی کسی بدانیم که به واقعیت مستقل از ذهن باور دارد. این واقعیت را A می‌نامیم. پس واقعیت A صادق-ساز گفتار A^۳ است. در برابر این موضوع واقع گرایانه می‌توان سه موضع مختلف اتخاذ کرد:

الف. موضع حذف گرایانه که معتقد است گفتار A را باید کنار گذاشت.

ب. موضع تقلیل گرایانه که می‌گوید گفتار A باید به حوزه‌ای مورد قبول، مثلاً گفتار B، فروکاسته شود.

ج. موضع ناشناختی گرایانه که گفتار A و قضایای مربوط به آن را حفظ می‌کند، ولی توجه دارد که گفتار A، بر خلاف ظاهرش، کارکرد آگاهی بخشی ندارد.

دیدگاه بلکبرن در دسته سوم قرار می‌گیرد. به این ترتیب، الزامات شبه‌واقع گرایانه بلکبرن به طور خلاصه این‌ها خواهد بود:

۶. در اخلاق به گونه‌ای سخن گفته می‌شود که گویا واقعیت‌های اخلاقی وجود دارند.

۷. ویژگی‌ها یا واقعیت‌های اخلاقی وجود ندارند.

۸. طرز تلقی‌های اخلاقی با آن که ظاهراً ریشه در واقعیت دارند، در واقع فرافکنی گرایانه‌اند.

مطابق دیدگاه بلکبرن، گزاره ۶ خطای نیست، بلکه خطای در این پیش‌فرض فلسفی است که تنها وجودشناصی واقع گرایانه (یعنی نقیض گزاره ۷) می‌تواند عرف اخلاقی ما (که در گزاره ۶ بیان شده) را تبیین کند. در حالی که اولاً بهترین تبیین از عینیت‌گرایی در ساحت زبان عینیت‌گرایی در ساحت ویژگی‌های اخلاقی نیست، و ثانیاً هیچ چیز درستی در گفتمان واقع گرایی وجود ندارد که یک شبه‌واقع گرا

1. error theory

۲. به این ترتیب، باید میان دو گونه ابرازگرایی تمایز قائل شد: ابرازگرایی شبه‌واقع گرایانه و ابرازگرایی غیرشبه‌واقع گرایانه (Eggers, 2021, p.117).

3. A-talk

نتواند آن را توضیح دهد (Blackburn, 1984, p.180).^۱ دیدگاه بلکبرن همچنان دیدگاهی ناشناختی گرایانه به حساب می‌آید، زیرا با انکارِ واقعیت A، اهداف و التزام‌های ضدواقع گرایانه دارد، اما به این دلیل که در خصوص گفتار A به نظریه خطاب قائل نیست، خود را ملزم می‌داند تا توضیحی برای اعتبار منطقی استدلال (الف) ارائه کند، به جای آن که اعتبار آن را به کلی منکر شود. از این رو، بافت‌های غیرتصدیقی برای دیدگاه او در درس‌سازند (چنان که خودش نیز (1984, p.191) تصریح می‌کند).

بنابراین بلکبرن تلاش می‌کند نظریه‌ای معناشناختی از بافت‌های غیرتصدیقی ارائه کند که هم اعتبار منطقی استدلال (الف) را نشان دهد و هم از معناشناستی مبتنی بر ارزش صدق بی‌نیاز باشد.^۲ بدین منظور، او مدعی می‌شود که در میان طرزتلقی‌ها نیز (همانند باورها) روابطی منطقی برقرار است. به همین دلیل است که اگر طرزتلقی‌های ابرازشده در مقدمه‌های استدلال (الف) را پذیریم، ولی نتیجه را انکار کنیم، دچار ناسازواری می‌شویم. این ناسازواری البته از تعارض طرزتلقی‌ها^۳ نشئت می‌گیرد، نه از تعارض باورها. منظور از تعارض طرزتلقی‌ها این است که اگر شما بخواهید هم p و هم ~p را محقق کنید، به لحاظ عملی در وضعیتی پارادوکسیکال قرار خواهید گرفت، به این معنا که اهداف مدنظر شما محقق نخواهد شد (Blackburn, 1992, p.949).

اشتباه شناختی گرا تمایز نگذاشت میان فرم ظاهری جمله و فرم عمیق آن است. به این جمله دقت کنید:

(۹) «قتل نادرست است و تحریم اقتصادی ایران اخلاقاً نادرست است.»

جمله (۹) به لحاظ نحو ظاهری^۴ خوش‌فرم^۵ است و ظاهراً چیزی (وضعیت امور با ویژگی‌هایی) را در جهان بازنمایی می‌کند، در حالی که فرم عمیق آن صرفاً ابرازی است، یعنی ناخشنودی گوینده نسبت به قتل و تحریم ایران را نشان می‌دهد. این‌ها دو التزام^۶ هستند و کسی که (۹) را پذیرد هر دو التزام را

۱. در خصوص این که شکافی تبیینی میان شبه‌واقع گرایی و واقع گرایی وجود دارد، برخی با توسل به رویکرد حداقلی به صدق، بر ضد وجود چنین شکافی استدلال کرده‌اند (نک: Golub, 2017). اما مشکل دیگری در اینجا ظاهر می‌شود مبنی بر این که شبه‌واقع گرا چگونه فاصله نظری خود با واقع گرایی را حفظ خواهد کرد. اگر بتوان صدق اخلاقی را در ساحت محمول جملات اخلاقی پذیرفت، اصلاً چرا نباید واقع گرا بود؟ در ایران (Dreier, 2018) تلاش کرده در مقاله «واقعی و شبه‌واقعی: مشکلات تمایزگذاری» برخی از راه‌های تمایز شبه‌واقع گرایی و واقع گرایی را بیان کند.

۲. در سال‌های اخیر تلاش‌های متعددی با این رویکرد صورت گرفته است. از آن جمله می‌توان به الن گیبارد (Gibbard, 1990) و مارک شرودر (Schroeder, 2008) اشاره کرد.

3. clash of attitudes

4. surface syntax

5. well-formed

6. commitments

پذیرفته است (Blackburn, 1984, pp.191-192). به همین منوال، در جمله شرطیهای مثل (۲) نیز ما التزام خود (یعنی عدم تأیید نسبت به قتل) را بیان می‌کنیم، البته آن را تصدیق نمی‌کنیم، بلکه مشروط باقی می‌گذاریم. برای آشکار شدن مطلب، زبان ساختگی E_{ex} را تصویر کنید که فرم ظاهری جملات ارزیابانه در آن -برخلاف زبان انگلیسی یا فارسی- آشکارا ابرازی است. به این صورت که یک اپراتور «به!»¹ و یک اپراتور «اه!»² در این زبان وجود دارد که به توصیف اشیاء پیوست شده و جملات ارزیابانه در قالب ابراز یک طرز تلقی بیان می‌شوند. پس در این زبان، طرز تلقی مثبت نسبت به بازی تیم تاتهام هاتسپر این گونه بیان می‌شود (مثال‌ها از بلکبرن (1984, p.193) است):

«به! (بازی تاتهام هاتسپر)».

و طرز تلقی منفی نسبت به عمل دروغ‌گویی این گونه بیان می‌شود:

«اه! (دروغ‌گویی)».

طبعاً این زبان ساختگی برای آن که بتواند طرز تلقی‌های ترکیبی ما را نیز تحت پوشش قرار دهد به قراردادهای بیشتری نیاز خواهد داشت. برای این کار می‌توان یک طرز تلقی (مثل خشنودی یا ناخشنودی) را در قلاب قرارداد -[به! (x)]- و برای بیان دو طرز تلقی از علامت نقطه‌ویرگول (؛) میان آنها استفاده کرد. برای مثال، در عبارت زیر دو طرز تلقی بیان شده است، یکی خشنودی از بازی تاتهام هاتسپر و دیگری ناخشنودی از بازی آرسنال:

[[به! (بازی تاتهام هاتسپر)]; [اه! (بازی آرسنال)]]

با این حساب، قضیه شرطی (۲) در زبان E_{ex} این گونه بیان می‌شود:

(۲ex) به! [[اه! (قتل)]; [اه! (واداشتن برادر کوچکتر به قتل)]]

این طرز تلقی‌ها در مجموع حساسیت اخلاقی³ ما به یک موقعیت را شکل می‌دهند. حساسیت اخلاقی مجموعه طرز تلقی‌هایی است که یک شخص در موقعیت‌های مختلف از خود بروز می‌دهد (McNaughton, 1988, p.183). اما نکته اینجاست که نه تنها افعال انسان، بلکه حساسیت‌های اخلاقی نیز می‌تواند متعلق طرز تلقی خاصی از ما باشد. برای مثال، کاملاً محتمل است که من نسبت به پاره‌ای از حساسیت‌های اخلاقی خود ناخشنود باشم و چه بسا تلاش کنم آنها را بهبود بخشم. به نظر بلکبرن، با گفتن جملاتی مثل جمله (۲) طرز تلقی‌ای (خشنودی) نسبت به یک حساسیت اخلاقی را بیان می‌کنیم که از دو ناخشنودی تشکیل شده است؛ (۱) ناخشنودی (اه!) نسبت به قتل و (۲) ناخشنودی (اه!) نسبت به واداشتن برادر کوچکتر به قتل. این هر دو التزام با هم مورد تأیید بیان‌کننده این جمله است. با این

1. ‘hooray!’ (H!)

2. ‘boo!’(B!)

3. moral sensibility

خوانش از قضیه (۲) می‌توان استدلال (الف) را در زبان ساختگی E_{ex} بازنویسی کرد:

استدلال (الف)_(ex):

(۱ex) اه! (قتل)

(۲ex) به! [[اه! (قتل)]: [اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]]

(ن) (اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)

استتاج (ن) از (۱) و (۲) تنها فرم ظاهری استدلال است، ولی فرم عمیق آن در استتاج (ن)_(ex) از (۱ex) و (۲ex) قابل مشاهده است. بلکبرن (1984, p.195) مدعی است به این روش بی آن که نیاز به فرض کردن واقعیت‌های اخلاقی باشد، حتی در پارادایم ناشناختی‌گرایانه (ابزارگرایانه) نیز می‌توان اعتبار استدلال (الف) را توضیح داد: کسی که الزام موجود در (۱ex) و (۲ex) را پذیرد و (ن)_(ex) را رد کند به ناسازواری دچار خواهد شد، زیرا او با این کار حساسیت اخلاقی -که مرکب از دو ناخشنودی بود- را رد می‌کند، در حالی که پیش‌تر آن را تأیید کرده بود. به این ترتیب، او احساس ناسازواری می‌کند چرا که احساسات متناقضی را تعجبه می‌کند.

راه حل بلکبرن در دسته نظریه‌های مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قرار می‌گیرد. زیرا در جمله مرکب (۲ex) طرزتلقی ناخشنودی درباره یک رفتار یا عمل نیست، بلکه نسبت به یک حساسیت اخلاقی است که خودش مجموعه‌ای از طرزتلقی‌های است. پس هم در (۱ex) و هم در (۲ex) طرزتلقی خاصی بیان می‌شود، با این تفاوت که در (۱ex) طرزتلقی خاصی نسبت به قتل بیان می‌شود، ولی در (۲ex) یک طرزتلقی مرتبه بالاتر بیان می‌شود که مستقیماً درباره قتل نیست، بلکه درباره یکی از حساسیت‌های اخلاقی ماست که ترکیبی از دو طرزتلقی است: احساس ناخشنودی نسبت به قتل و احساس ناخشنودی نسبت به واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل.

تعارض منطقی و تعارض اخلاقی

از مهم‌ترین نقدها به پاسخ مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر آن است که این دیدگاه صرفاً می‌تواند تعارض اخلاقی را نشان دهد.^۱ تعارض اخلاقی لزوماً به ناسازواری منطقی منجر نمی‌شود، و آنچه در استدلال (الف) نیاز به توضیح دارد تعارض منطقی است، نه تعارض اخلاقی. پیش‌فرض بلکبرن این است که قضیه (۲ex) شرطیه متصله‌ای است که قادر است پیوند منطقی میان دو قضیه (۱ex) و (ن)_(ex) را برقرار کند، اما از نظر شولر به دلیل آن که مقدم شرطیه (۲ex) یک بافت تصدیق‌نشده است، این کار نشدنی است (Schueler, 1988, p.495).

۱. به غیر از شولر که دیدگاهش در متن مقاله ذکر شده است، در (1986), Hale (1990) و Brighouse (1992) Zangwill نیز این دیدگاه مورد اشاره قرار گرفته است.

شمار نمی‌آید. در این صورت، بلکبرن اصلاً توانسته نشان دهد که چرا پذیرش مقدمات و انکار نتیجه ما را دچار ناسازواری منطقی می‌کند. رایت این اشکال را این گونه بیان می‌کند:

استدلال زمانی معتبر است که پذیرش مقدمات و انکار نتیجه آن ما را با ناسازواری مواجه کند. بلکبرن برای نشان دادن این ناسازواری به «تعارض طرزتلقی‌ها» متول می‌شود. اگر به مقدمه‌ها گرايش داشته باشد ولی به نتیجه گرايش نداشته باشید، دچار ناسازواری خواهد شد. اما به نظر می‌رسد که هیچ ناسازواری‌ای در اینجا به وجود نخواهد آمد. شما تنها در فراهم آوردن ترکیبی از طرزتلقی‌ها (که خودتان آنها را تأیید کرده‌اید) ناموفق بوده‌اید و این یک شکست اخلاقی است، نه شکست منطقی. (Wright, 1988, p.33)

شکست اخلاقی به این معناست که اگر کسی طرزتلقی مثبت به (1ex) و (ex) داشته باشد و نتیجه را رد کند، نمی‌تواند ترکیب معقولی از طرزتلقی‌ها داشته باشد. اما تعارض منطقی تعارض ناشی از تناقض منطقی است. یک راه برای رسیدن به این هدف آن است¹ که قضیه:

[۲ex] به! [[اه! (قتل)]؛ [اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]]

را این گونه بازنویسی کنیم:

[۲'ex] اه! [[اه! (قتل)]؛ ~ اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]]

این بازنویسی بر این شهود منطقی استوار است که پذیرش جمله $[P \rightarrow Q]$ عبارت است از بودن در حالت ذهنی مرتبه بالاتر ناخشنودی نسبت به تأیید $[P]$ و همزمان عدم تأیید $[Q]$:

$$[P \rightarrow Q] = \text{dis} ([P] \& \sim [Q])$$

پس استدلال (الف) را نیز می‌توان این گونه بازنویسی کرد:

[1ex] اه! (قتل)

[۲'ex] اه! [[اه! (قتل)]؛ ~ اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]]

(ن) اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)

در این خوانش، کسی که مقدمات را پذیرید و نتیجه را رد کند، طرزتلقی‌ای را پذیرفته که نقیض آن را در مقدمات پذیرفته است. او نخست با پذیرش (1ex) و (2ex) خود را به (ن) ملتزم می‌کند و سپس با انکار نتیجه خود را به (ن) ملتزم می‌کند. طبیعی است که چنین شخصی احساس ناسازواری می‌کند. اما حتی این پیشنهاد نیز نمی‌تواند مشکل بلکبرن را حل کند. زیرا کسی که (1ex) و (2ex) را پذیرید و (ن) را رد کند، اصلی اخلاقی را نقض کرده است، نه اصلی منطقی. اصل اخلاقی نقض شده این است:

۱. این پیشنهاد از هیل (Hale, 1986, p.75) است. او این خوانش از استدلال (الف) را شبیه واقع‌گرایی معتدل (modest q-realism) می‌نامد.

«کاری را نکن که از آن ناخشنودی».

الکساندر میلر (Miller, 2014, pp.132-137) تلاش می‌کند دفاعیه‌ای به سود بلکبرن ارائه کند. فرض کنید که جونز در مواجهه با یک استدلال وضع مقدم معتبر اخلاقی (مثل استدلال الف)، مقدمات را می‌پذیرد، ولی نتیجه را انکار می‌کند. برای پاسخ به این سؤال که او خطای اخلاقی مرتکب شده یا خطای منطقی، به اطلاعات زمینه‌ای از حالات ذهنی و افعال جونز نیاز است. در غیاب اطلاعات زمینه‌ای، این سؤال به لحاظ معرفت‌شناختی نامتعین باقی می‌ماند. میلر چهار موقعیت مختلف را ترسیم می‌کند (در هر چهار وضعیت، فرض آن است که جونز همه مفاهیم به‌کاررفته در استدلال را می‌داند):

وضعیت ۱: جونز در بیشتر مواردی که با استدلال وضع مقدم غیراخلاقی معتبر مواجه می‌شود، با پذیرفتن مقدمات نتیجه را هم می‌پذیرد. اما وقتی با استدلال وضع مقدم/اخلاقی مواجه می‌شود، مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را رد می‌کند.

بهترین تفسیر از وضعیت ۱ این است که جونز از آنجا که در موارد غیراخلاقی سازوار عمل کرده است می‌توان در موارد اخلاقی او را به ناسازواری اخلاقی متهم کرد. پس در این وضعیت با یک خطای اخلاقی مواجهیم و شبیه‌واقع گرایی برای توضیح ناسازواری اخلاقی مشکلی ندارد.

وضعیت ۲: جونز در بیشتر مواردی که با استدلال وضع مقدم غیراخلاقی معتبر مواجه می‌شود، با آن که مقدمات را می‌پذیرد نتیجه را انکار می‌کند. او در مواجهه با استدلال‌های اخلاقی نیز چنین می‌کند.

بهترین تفسیر از وضعیت ۲ چیست؟ برای پاسخ به این سؤال باید وضعیت جونز را در وضعیت‌های خلاف‌واقع سنجید: «چه اتفاقی می‌افتد اگر جونز در موارد غیراخلاقی، با پذیرش مقدمات، نتیجه را می‌پذیرفت؟» دو پاسخ می‌توان به این سؤال داد:

۲ (الف) اگر جونز در موارد غیراخلاقی نتیجه را می‌پذیرفت، در موارد اخلاقی همچنان نتیجه را انکار می‌کرد.

۲ (ب) اگر جونز در موارد غیراخلاقی نتیجه را می‌پذیرفت، در موارد اخلاقی هم نتیجه را می‌پذیرفت.
بهترین تفسیر از وضعیت ۲ (الف) این است که جونز خطای اخلاقی مرتکب شده، در حالی که بهترین تفسیر از وضعیت ۲ (ب) این است که او دچار خطای منطقی شده است؛ زیرا او درک درستی از قاعدة منطقی وضع مقدم ندارد. شبیه‌واقع گرا می‌تواند در توضیح این ناتوانی بگوید که چون ساختار نحوی قاعدة وضع مقدم غیراخلاقی با ساختار نحوی قاعدة وضع مقدم اخلاقی یکسان است، ناتوانی جونز در فهم قاعدة منطقی وضع مقدم غیراخلاقی در ناتوانی او در تأیید نتیجه استدلال اخلاقی مؤثر است.

وضعیت ۳: جونز در استدلال‌های وضع مقدم غیراخلاقی نتیجه را انکار می‌کند، اما در استدلال‌های وضع مقدم اخلاقی هرگز نتیجه را انکار نمی‌کند.

این احتمال کمی عجیب است، ولی به هر حال، بهترین تفسیر از خطای جونز^۳ در موارد غیراخلاقی این است که او دچار خطای منطقی است. ابرازگرای نسبت به شناختی گرا در اینجا توضیح بهتری برای سازواری جونز در وضعیت^۳ در اختیار دارد؛ زیرا برای توضیح سازواری جونز^۳ نمی‌توان از منطق کمک گرفت، به این دلیل که او در موارد غیراخلاقی قاعده وضع مقدم را انکار کرده است. اما ابرازگرای تواند سازواری جونز^۳ را این گونه توضیح دهد که او هیچ ترکیبی از طرزتلقی‌های ناهمساز ندارد. به دیگر سخن، او هیچ طرزتلقی‌ای را در مجموعه طرزتلقی‌هایش راه نداده که آن را تأیید نکرده باشد. به همین دلیل است که او در موارد اخلاقی دچار ناسازواری نمی‌شود، ولی در موارد غیراخلاقی به ناسازواری دچار می‌شود.

وضعیت ۴: جونز چه در استدلال‌های وضع مقدم اخلاقی و چه در استدلال‌های غیراخلاقی نتیجه را تأیید می‌کند.

در چنین وضعیتی جونز هم درک درستی از قاعده منطقی وضع مقدم دارد و هم از سازواری اخلاقی برخوردار است. اما کدام یک در تبیین این که جونز^۴ در موارد اخلاقی نتیجه را تأیید می‌کند تعیین کننده است، فهم منطقی یا سازواری اخلاقی؟ میلر در اینجا نیز به سناریوهای خلاف‌واقع روی می‌آورد، یعنی وضعیتی که جونز نتیجه استدلال وضع مقدم اخلاقی را پذیرفته باشد:

(الف) اگر جونز در استنتاج اخلاقی ناموفق می‌بود در استنتاج غیراخلاقی نیز ناموفق می‌بود.

(ب) اگر جونز در استنتاج اخلاقی ناموفق می‌بود در استنتاج غیراخلاقی موفق می‌بود.

در وضعیت ۴(الف) فهم منطقی و در وضعیت ۴(ب) سازواری اخلاقی مولفه غالب خواهد بود. میلر معتقد است در اینجا هم وضعیتی نداریم که ابرازگرای تواند آن را توضیح دهد، ضمن آن که در وضعیت ۴(ب) ابرازگرایی -به همان دلیلی که در وضعیت^۳ گذشت- حتی تبیین بهتری نیز ارائه می‌کند.

میلر نتیجه می‌گیرد که در تمام مواردی که بهترین تبیین از رفتار جونز^۳ این است که او دچار خطای منطقی شده است، ابرازگرای نیز می‌تواند جونز را به خطای منطقی متهم کند. دفاعیه میلر پاسخی زیرکانه است، اما معلوم نیست که به کار بلکبرن بیاید. نخست آن که میلر در وضعیت‌های مختلف گاهی از شباهت منطقی قضایای اخلاقی و غیراخلاقی سود می‌برد و گاهی از عدم شباهت میان آن دو استفاده می‌کند. برای مثال، برای توضیح ۲(ب) از شباهت ساختاری میان استدلال اخلاقی و غیراخلاقی سود می‌جوید و برای توضیح وضعیت^۳ و ۴(ب) از تفاوت میان آنها بهره می‌برد. دلیل این تردید هم روشن است: او به جای بررسی وضعیت منطقی قضایای اخلاقی، موقعیت‌های روان‌شناسنامی جونز را مورد بررسی قرار می‌دهد. به دیگر سخن، او در پارادایم ناشناختی گرایانه، اصالت را به وضعیت احساسی جونز در مواجهه با استدلال‌های اخلاقی می‌دهد، نه ارتباط منطقی میان قضایا.

یک بار دیگر اشکال را مرور کنیم. اشکال این بود که رابطه‌ای منطقی میان قضایای غیراخلاقی برقرار است و بلکبرن تلاش می‌کرد نشان دهد مشابه این رابطه در میان طرزتلقی‌های نیز برقرار است. مشکل

پاسخ میلر آن است که اولاً در برخی موارد به این شباهت اذعان می‌کند و در مواردی از تفاوت میان آنها استفاده می‌کند. ثانیاً در پاسخ به اشکال شولر، اگر بر ناسازواری پدیداری در ساحت احساسات جوائز تأکید کنیم، صرفاً دچار مصادره به مطلوب خواهیم شد. میلر باید نشان دهد که منطق حاکم بر قضایای غیراخلاقی بر قضایای اخلاقی نیز حاکم است، ولی در واقع تلاش می‌کند رابطه حاکم بر قضایای اخلاقی را بر قضایای غیراخلاقی تحمیل کند.

به نظر می‌رسد که مشکل مطرح شده توسط شولر و رایت تهدیدی جدی برای ابرازگرایی است. به ویژه از این جهت که رابطه استلزم میان مقدمات و نتیجه استدلال منطقی رابطه‌ای دوسویه است. شروع در این ویژگی منطقی استدلال را ویژگی مجاز بودن استنتاج^۱ می‌نماید (Schroeder, 2010, p.109). در استدلال‌های منطقی معتبر، پذیرش مقدمات مستلزم پذیرش نتیجه است. این یعنی ابرازگرایی غیر از آن که باید بتواند ویژگی ناسازواری (در مواردی که کسی مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را رد می‌کند) را تبیین کند، همچنین باید توضیح داشته باشد که چرا پذیرش مقدمات مستلزم پذیرش نتیجه است. ابرازگرایی حتی اگر بتواند اولی را توضیح دهد قادر نیست ویژگی دوم را تبیین کند. از آنجا که در این دیدگاه جملات اخلاقی درباره حالات ذهنی است (نه درباره امور واقع)، کاملاً معقول است که کسی مقدمات استدلال الف را پذیرد، ولی در خصوص نتیجه مدعی شود که هنوز تصمیم نگرفته که چه وضعیت ذهنی ای را برگزیند. در پارادایم ناشناختی گرایانه، حتی نمی‌توان او را به ناسازواری متهم کرد. زیرا او می‌تواند بگوید من نتیجه را انکار نمی‌کنم، ولی این به آن معنا نیست که آن را می‌پذیرم؛ زیرا هنوز تصمیم نهایی خودم را نگرفته‌ام که واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. در استدلال‌های منطقی معتبر به دلیل آن که رابطه میان مقدمات و نتیجه رابطه‌ای استدلامی است، با چنین وضعیتی مواجه نخواهیم بود.

علاوه بر این، در استدلال‌های غیراخلاقی معتبر، وقتی شخص مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را انکار می‌کند، با مجموعه‌ای از گزاره‌های ناسازوار مواجه خواهد شد که برای رهایی از این ناسازواری راه حل روشنی پیش روی خود دارد: او می‌تواند با انکار یکی از گزاره‌ها (چه نتیجه و چه مقدمات) مشکل ناسازواری را حل کند. اما در ناسازواری میان «بد دانستن قتل» و در عین حال «واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل» این راه حل مناسب نیست. برای مثال، رهایی این قضیه اخلاقی که «قتل بد است» خود یک رذیله اخلاقی به حساب می‌آید و نمی‌تواند راه مناسبی برای حل ناسازواری به شمار آید. در حالی که در ناسازواری‌های منطقی با چنین وضعیتی مواجه نیستیم و با رهایی کردن یکی از گزاره‌ها می‌توان ناسازواری را مرفقع نمود (Schroeder, 2010, p.118). این نشان می‌دهد که منطق حاکم بر قضایای اخلاقی -در خوانش ابرازگرایانه- تفاوت‌های زیادی با منطق حاکم بر قضایای غیراخلاقی دارد.

منطق طرز‌تلقی‌های مرتبه بالاتر و مفهوم اعتبار

مارک ون روجن (van Roojen, 1996, pp.320-21) اشکال دیگری به این سخن بلکبرن، که در میان طرز‌تلقی‌ها نیز روابط منطقی حاکم است، وارد می‌کند. به این استدلال توجه کنید (مثال از ون روجن است):

گ ۱ خطاست که نسبت به دوستانم بداندیش باشم. (مقدمه)

گ ۲ والدینم، پدر و مادرم، دوستان من هستند. (مقدمه)

گ ۳ این که گمان کنید دوستی نسبت به دوست دیگر تان دغلکار است، بداندیشی نسبت به اوست. (مقدمه)

گ ۴ اگر رسم و رسومات ولتاين^۱ شوخي نباشد، پدرم نسبت به مادرم بي وفاست و در نتيجه دغلکار است. (مقدمه)

گ ۵ رسم و رسومات ولتاين يك شوخي نيست. (مقدمه)

پ ۱ خطاست که گمان کنم پدرم نسبت به مادرم بي وفا است. (گ ۱، گ ۲، گ ۳)

پ ۲ پدرم نسبت به مادرم بي وفا است. (گ ۴، گ ۵)

این استدلال نسبت به هر دو نتيجه (پ ۱ و پ ۲) معترض است. مقدمات این استدلال به همراه نتایج آن مجموعه‌ای سازوار را شکل می‌دهند. اما بر اساس منطق طرز‌تلقی‌های مرتبه بالاتر، این دو نتيجه با یکدیگر ناسازوار خواهند بود، که در این صورت مقدمات نیز ناسازوار خواهند بود. زیرا پ ۱ این گونه صورت‌بندی می‌شود: اه! (باور من به این که پدرم نسبت به مادرم بي وفاست). و پ ۲ محتواي همان باوری است که در پ ۱ از آن ابراز ناخشنودی شده است. مطابق با منطق طرز‌تلقی مرتبه بالاتر، «داشتن یک طرز‌تلقی مرتبه بالاتر منفي نسبت به مجموعه‌ای از طرز‌تلقی‌های مرتبه پاين‌تر» و در عين حال داشتن «همان طرز‌تلقی‌های مرتبه پاين‌تر»، شخص را دچار ناسازواری منطقی می‌کند. اما مشکل اينجاست که پ ۱ و پ ۲ منطقاً ناسازوار نیستند و اين يعني منطق طرز‌تلقی‌های مرتبه بالاتر ما را متعدد می‌کند تا در جايی به ناسازگاري منطقی باور داشته باشيم که چنین ناسازواری‌اي وجود ندارد.

شروع در (Schroeder, 2008, p.709) اشکال ون روجن را ساده‌تر کرده است. يك يك دو استدلال زير را مقایسه کنيم:

(۱) دردي خطاست.

۱. يك يك از رسوم ولتاين که مطابق با آن افراد مختلف لباس‌هایی رنگارنگ به تن می‌کنند و هر رنگ به طور نمادین نشان‌دهنده وضعیتی از رابطه آنهاست و معنای خاصی را القا می‌کند. برای مثال، پوشیدن لباس به رنگ قرمز نشانگر آن است که فرد در رابطه قرار دارد و پوشیدن لباس آبي حاکي از آن است که شخص در رابطه با کسی نیست.

(۲-الف) اگر دزدی خطا باشد قتل خطاست.

(۳) قتل خطاست.

(۱) دزدی خطاست.

(۲-ب) خطاست که از دزدی ناخشنود باشیم و از قتل ناخشنود نباشیم.

(۳) قتل خطاست.

نسخه معناشناختی ای که ابرازگاری برای (۲-الف) و (۲-ب) می‌پیچد یکی است و این دو جمله طرز تلقی یکسانی را بیان می‌کنند (یعنی عدم تأیید وضعیتی که در آن هم دزدی عدم تأیید شود و هم قتل عدم تأیید نشود). پس اگر توضیح بلکبرن برای اعتبار استدلال نخست کافی باشد برای اعتبار استدلال دوم نیز باید کافی باشد. در حالی که شهوداً می‌دانیم که استدلال نخست معتبر است - زیرا صدق مقدمات آن تضمینی برای صدق نتیجه است - ولی استدلال دوم نامعتبر است. بنابراین، خوانش بلکبرن نمی‌تواند نسبت به مفهوم منطقی/اعتبار مانع باشد و استدلال‌های غیرمعتبر را معتبر جلوه می‌دهد.

ون روحن منشأ این مشکل را خلط میان ناسازواری منطقی و ناسازواری عملی^۱ می‌داند (van Roojen, 1996, p.332). در ناسازواری عملی، که به پارادوکس سور^۲ نیز شهرت دارد، شخص می‌تواند با گفتن جملاتی (صرفاً از منظر اول شخص) در شرایط پارادوکسیکال قرار بگیرد، بی آن که خود آن جملات منطبقاً متاقض باشند (Moore, 1912, p.125; 1942, p.543). پارادوکس سوری یا قالب (p & ~Bp) دارد یا قالب (Bp & ~p). برای مثال، وقتی شخص می‌گوید «هوا بارانی است، اما من باور ندارم که هوا بارانی است» (Bp & ~p)، جمله «هوا بارانی است» و جمله «من باور ندارم که هوا بارانی است» منطبقاً متاقض نیستند، با آن که بیان جمله (Bp & ~p) نامقبول است، ولی نقیض جمله p جمله p ~ است نه Bp ~. ون روحن معتقد است که نامعقولیت حاصل از پذیرش مقدمات و انکار نتیجه استدلال اخلاقی (الف) در نهایت نوعی ناسازواری عملی از نوع ناسازواری موجود در پارادوکس سوری است (نه منطقی)، و درست به همین دلیل، رویکرد مبتنی بر طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر قادر به تمییز میان

1. pragmatic inconsistency

2. Moore's paradox

۳. البته باید توجه داشت که این سخن در صورتی پذیرفتی است که در توضیح پارادوکس سور رویکردی عملی اتخاذ کنیم، یعنی بگوییم شخص با بیان دو جمله p و ~Bp ~ دچار تناقض عملی می‌شود. وحید دستجردی تناقض عملی را این گونه شرح می‌دهد: «اظهار p به نحو عملی مستلزم آن است که شخص باور داشته باشد که p. پس نامناسب بودن جمله سوری از سخن (Bp & ~p) با الزامات عملی ای که اظهار این جمله دارد توضیح داده می‌شود» (وحید، ۱۴۰۰، ص. ۵۴). تبیین‌های دیگری هم برای پارادوکس سور وجود دارد، مثل رویکرد باوری و رویکرد معرفتی، که محل بحث کوتاهی مانیست.

استدلال‌های معتبر و نامعتبر، که مبتنی بر ناسازواری منطقی است نه عملی، نیست.

مسئله نقض

از دیگر مشکلاتی که راهکار بلکبرن با آن روپرست مسئله نقض^۱ نامیده می‌شود، مسئله نقض همان معضل فرغه-گیچ است که در سال‌های اخیر رواج بیشتری از شکل شرطی این معضل، که در قالب استدلال وضع مقدم مطرح می‌شود، پیدا کرده است. مهم‌ترین ویژگی معناشناختی اپراتور نقض در گزاره‌های توصیفی این است که جمله نقض شده را با جمله اصلی ناسازوار می‌کند، به این معنا که هر دو جمله نمی‌توانند صادق باشند. بلکبرن مدعی است این ناسازواری به قضایای اخلاقی نیز قابل گسترش است:

اصل انتقال ناسازواری:^۲ «همان طور که اگر P و Q متعارض باشند، باور به P با باور به Q ناسازوار است، به همین صورت، اگر A و B متعارض باشند، ناخشنودی از A با ناخشنودی از B ناسازوار خواهد بود» (این صورت‌بندی و ادامه آن با کمی تغییر از شرودر (2010, p.135) است).

برای آن که بینیم چگونه اپراتور نقض برای پروژه بلکبرن -گسترش ناسازواری موجود در گزاره‌های توصیفی به قضایای اخلاقی - مشکل‌آفرین می‌شود، به جملات زیر توجه کنید:

(گ۱) ارتکاب قتل خطاست.

(گ۲) ارتکاب قتل خطا نیست.

(گ۳) عدم ارتکاب قتل خطاست.

(گ۴) عدم ارتکاب قتل خطا نیست.

قضایای (گ۱) و (گ۲) ناسازوارند. قضایای (گ۳) و (گ۴) نیز ناسازوارند. تبیین شناختی گرایانه از این ناسازواری می‌گوید که حالت ذهنی «باور» نسبت به محتوای متناقض حساس است. ابرازگرایانه نشان دهد که حالت ذهنی «ناخشنودی» نیز در مواجهه با محتویات متناقض چنین وضعیت ناسازواری ایجاد می‌کند. پس برای آن که بتوان گفت (گ۲) با (گ۱) ناسازوار است، در (گ۲) باید ناخشنودی از چیزی (مثلًا x) ابراز شود که x با «ارتکاب قتل» متناقض باشد. همچنین (گ۴) باید ناخشنودی از چیزی (مثلًا y) را ابراز کند که y با «عدم ارتکاب قتل» ناسازوار باشد، تا بتوان گفت که (گ۳) با (گ۴) ناسازوار است. در این صورت، ناسازواری x با «ارتکاب قتل» به این معناست که x متصمن «عدم ارتکاب قتل» است. همچنین اگر y با «عدم ارتکاب قتل» ناسازوار باشد، آنگاه «عدم ارتکاب قتل» باید متصمن نقیض y باشد. بازنویسی ابرازگرایانه از این ۴ قضیه این گونه خواهد بود (این صورت‌بندی

1. the negation problem

2. inconsistency-transmitting

از شرودر (2010, p.136):

(گ'۱) [ارتكاب قتل خطاست] = اه! (سرقت)

(گ'۲) [ارتكاب قتل خطأ نیست] = اه! (x)

(گ'۳) [عدم ارتکاب قتل خطاست] = اه! (عدم سرقت)

(گ'۴) [عدم ارتکاب قتل خطأ نیست] = اه! (y)

اما اگر x متضمن نقیض y باشد، دو قضیه (گ'۲) و (گ'۴) که در آن‌ها ناخشنودی از دو امر متعارض ابراز شده است نیز باید ناسازوار باشند. اما می‌دانیم که هیچ ناسازواری ای میان (گ'۲) و (گ'۴) وجود ندارد. کاملاً سازوار است که فکر کنیم «ارتکاب قتل» خطأ نیست و همزمان فکر کنیم که «عدم ارتکاب قتل» نیز خطأ نیست (به این نحو که یکی از آنها را مجاز بدانیم).

پس مشکل نقض این است که اگر در جمله «ارتکاب قتل خطاست» ناخشنودی از ارتکاب قتل بیان می‌شود، در جمله «عدم ارتکاب قتل خطاست» باید ناخشنودی از عدم ارتکاب قتل بیان شود. اما مسئله اینجاست که معنای جمله «عدم ارتکاب قتل خطاست» متفاوت از معنای جمله «ارتکاب قتل خطأ نیست» است:

عدم ارتکاب قتل خطاست = قتل یک الزام است

ارتکاب قتل خطأ نیست = قتل مجاز است

پس حتی اگر ناخشنودی از ارتکاب قتل و ناخشنودی از عدم ارتکاب قتل با هم متعارض باشند، این صرفاً ناسازواری میان «ارتکاب قتل خطاست» و «عدم ارتکاب قتل خطاست» را تبیین می‌کند، ولی ناسازواری میان «ارتکاب قتل خطاست» و «ارتکاب قتل خطأ نیست» را تبیین نمی‌کند. پس ابرازگرایی نمی‌تواند ناسازواری میان دو جمله آشکارا ناسازوار را توضیح دهد، زیرا اصلاً نمی‌تواند به ما بگوید که در جمله «ارتکاب قتل خطأ نیست» کدام حالت ذهنی بیان می‌شود. نیکولاوس آنوین (Unwin, 1999; 2001) مشکل را در معادله ابرازگرایانه زیر می‌داند:

(ب) S گمان می‌کند که قتل خطاست ≡ (ب*) S از قتل ناخشنود است

در جمله (ب) سه جایگاه برای نقض می‌توان در نظر گرفت، در حالی که در جمله ابرازگرایانه (ب*) فقط دو جایگاه برای نقض می‌توان متصور شد. نقض‌های جمله (ب) با توجه به تغییر جایگاه اپراتور نقض:

(ب۱) S گمان می‌کند (نمی‌کند) که ارتکاب قتل (عدم ارتکاب قتل) خطاست (خطأ نیست)

(ب۲) S گمان نمی‌کند که ارتکاب قتل خطاست.

(ب۳) S گمان می‌کند که ارتکاب قتل خطأ نیست.

(ب۴) S گمان می‌کند که عدم ارتکاب قتل خطاست.

نقض‌های جمله (ب*) با توجه به تغییر جایگاه اپراتور نقض:

«S ناخشنود است (عدم ناخشنودی) از ارتکاب قتل (عدم ارتکاب قتل)»

(ب۱*) S از ارتکاب قتل ناخشنود نیست.

(ب) ۹۹۹(*۲)

(ب۳*) S از عدم ارتکاب قتل ناخشنود است.

همان طور که مشاهده می‌شود، جملات سری ب، بسته به جایگاه اپراتور نقض، معانی مختلفی را متبادر می‌کنند. اما نکته اینجاست که (ب*) را فقط به دو طریق (به روش ب ۱ و ب ۳) می‌توان نقض کرد. (ب۱*) ترجمۀ ابرازگرایانه (ب۱) و (ب۳*) ترجمۀ ابرازگرایانه (ب۳) است. اما در (ب۲) کدام حالت ذهنی بیان می‌شود؟ ابرازگرایی هیچ پاسخی برای این سؤال ندارد. بدون پاسخ دادن به این سؤال، پرروزه ابرازگرایانه در تبیین ناسازواری میان جملات ناموفق خواهد بود.

بلکبرن برای گریز از مشکل ادعا می‌کند که در جمله (ب ۲) طرزتلقی جدیدی، مثل مدارا^۱، بیان می‌شود که معادل است با «خشنود نبودن از عدم ارتکاب قتل» و «ناخشنود نبودن از ارتکاب قتل» (Blackburn, 1988, p.189). اما این راه حل با یک مشکل منطقی مواجه است: میان نپذیرفتن یک چیز و پذیرفتن تقدیم آن چیز تفاوت بزرگی وجود دارد. برای مثال، هم خداناپاور و هم ندانم انگار وجود خداوند را نمی‌پذیرند، اما تفاوتشان در این است که خداناپاور گزاره «خدا وجود ندارد» را هم می‌پذیرد. بنابراین، پذیرفتن «عدم ارتکاب قتل» به معنای این است که شما حتماً چیزی را پذیرفته‌اید، اما انکار پذیرش «ارتکاب قتل» سازوار است با این که شما اصلاً چیزی را نپذیرفته باشید. علاوه بر این، هدف بلکبرن تبیین ناسازواری بود، یعنی تلاش برای آن که نشان دهیم تناقض مورد نظر یک تناقض منطقی است، و نه صرفاً اخلاقی، اما اگر این پاسخ بلکبرن را جدی بگیریم، به مشکلی بزرگتر بر می‌خوریم و آن این که باید پذیریم که اصلاً در اینجا تناقضی رخ نداده است، زیرا مدارا حالت ذهنی متفاوتی را بیان می‌کند (Unwin, 1999, p.342).

نتیجه‌گیری

آن گونه که گذشت، بلکبرن تلاش می‌کند نشان دهد ویژگی‌های منطقی مثل سازواری و ناسازواری بر حالات ذهنی غیرشناختی -مثل طرزتلقی‌ها- نیز صدق می‌کنند. بدین منظور، او خوانشی از حقیقت اخلاقی ارائه می‌کند که آشکارا شبیه‌واقع گرایانه است. اگر m را بیانگر بک طرزتلقی و M^* را بهترین مجموعه طرزتلقی‌های ممکن^۲ بدانیم، زمانی m درست خواهد بود که عضوی از مجموعه M^* باشد

1 tolerance

2. the best possible set of attitudes

(M*) واحد ویژگی سازواری است). به نظر او، این قرائت از حقیقت اخلاقی -بی آن که نیازمند متافیزیک واقع‌گرایانه باشد- مبنای منطقی برای طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر فراهم می‌کند. بلکبرن گمان می‌کند از این طریق قادر است پاسخی در خور به معضل فرغه-گیج بدهد، یعنی هم اعتبار استدلال (الف) را تبیین کند و هم توضیحی برای این شهود منطقی ارائه دهد که چرا پذیرش مقدمات استدلال (الف) و انکار نتیجه به ناسازواری می‌انجامد.

اما در این مقاله نشان داده شد که منطق مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر با مشکلات متعددی مواجه است. از جمله آن که این منطق در بهترین حالت قادر است تعارض اخلاقی را نشان دهد، و نه تعارض منطقی را. مشکل دیگری که با خلط پیش‌گفته مرتبط است این است که خوانش بلکبرن نسبت به مفهوم منطقی/اعتبار مانع نیست و استدلال‌های غیرمعتبر را معتبر جلوه می‌دهد. از آنجا که نامعقولیت حاصل از پذیرش مقدمات و انکار نتیجه استدلال اخلاقی الف در نهایت نوعی ناسازواری عملی است (نه منطقی)، لذا رویکرد مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قادر به تمیز میان استدلال‌های معتبر و نامعتبر نیست. علاوه بر این، در مرکز بحث ناسازواری مسئله نفی قرار دارد. «ناسازواری» بر اساس اپراتور نفی تعریف می‌شود: دو جمله ناسازوارند اگر نتوانند همزمان صادق باشند. به دیگر سخن، ویژگی معناشناختی اپراتور نفی این است که جمله منفی را با جمله اصلی ناسازوار می‌سازد. از سویی، می‌دانیم که با تغییر دادن جایگاه اپراتور نفی در جمله معانی مختلفی حاصل می‌شود. معناشناستی ابرازگرایانه قادر نیست این ویژگی منطقی اپراتور نفی را توضیح دهد. روشن است که بدون داشتن توضیحی برای کارکرد اپراتور نفی، پروژه ابرازگرایانه در تبیین ناسازواری میان جملات ناموفق خواهد بود. همان طور که در متن مقاله روشن شد، استراتژی بلکبرن برای فرض گرفتن یک طرزتلقی جدید، مثل مدارا، نیز قادر به حل این مشکل نیست.

تعارض منافع:

نویسنده هیچ‌گونه تعارض منافعی گزارش نکرده است.

فهرست منابع

وحید، حمید. (۱۴۰۰). تجربه حسی و معرفت‌شناسی باور. تهران: هرمس.

References

- Ayer, A. J. (1952). *Language, truth, and logic*. New York: Dover.
- Blackburn, S. (1984). *Spreading the word*. Oxford University Press.
- Blackburn, S. (1988). Attitudes and contents. *Ethics* 98, 501–517. (Reprinted in Blackburn, S. (1993). *Essays in quasi-realism* (pp. 182-197). Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1086/292968>)
- Blackburn, S. (1992). Gibbard on Normative Logic. *Philosophy and Phenomenological Research*, 52, 947–952. <https://doi.org/10.2307/1522827>
- Blackburn, S. (1996). Securing the nots. In W. Sinnott-Armstrong & M. Timmons (Eds.), *Moral Knowledge*. Oxford University Press.
- Blackburn, S. (1998). *Ruling passions*. Clarendon Press.
- Brighouse, M. H. (1990). Blackburn's projectivism: An objection. *Philosophical Studies*, 59, 225-33. <https://doi.org/10.1007/BF00368208>
- Dreier, J. (2018). The real and the quasi-real: Problems of distinction. *Canadian Journal of Philosophy*, 48, 532–547. <https://doi.org/10.1080/00455091.2018.1432394>
- Eggers, Daniel. (2021). *The language of desire: Expressivism and the psychology of moral judgement*. de Gruyter.
- Geach, P. (1960). Ascriptivism. *Philosophical Review*, 69, 221-225.
<https://doi.org/10.2307/2183506>
- Geach, P. (1965). Assertion. *Philosophical Review*, 74, 449-465.
<https://doi.org/10.2307/2183123>
- Gibbard, A. (1990). *Wise choices, apt feelings*. Harvard University Press.
- Gibbard, A. (2003). *Thinking how to live*. Harvard University Press.
- Golub, C. (2017). Expressivism and realist explanations. *Philosophical Studies*, 174(6), 1385-1409. <https://doi.org/10.1007/s11098-016-0764-6>
- Hale, B. (1986). The compleat projectivist. *Philosophical Quarterly*, 36(142), 65-84.
<https://doi.org/10.2307/2219312>
- Horgan, T. & Timmons, M. (1992). Troubles for new wave moral semantics: The ‘open question argument’ revived. *Philosophical Papers*, 21, 153–175.
<https://doi.org/10.1080/05568649209506380>
- McNaughton, D. (1988). *Moral vision*. Blackwell.
- Miller, A. (2014). *Contemporary metaethics: An introduction* (2nd Edition). Polity Press.
- Moore, G. E. (1912). *Ethics*. New York: H. Holt.
- Moore, G. E. (1942). A reply to my critics. In Schilpp (Ed.), *The Philosophy of G. E. Moore*. Open Court.
- Ross, W. D. (1939). *Foundations of ethics*. Clarendon Press.
- Schroeder, M. (2008). What is the Frege-Geach problem?. *Philosophy Compass*, 3(4), 703-720. <https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2008.00155.x>
- Schroeder, M. (2010). *Noncognitivism in ethics*. Routledge.
- Schueler, G. (1988). Modus ponens and moral realism. *Ethics*, 98, 492-500.
<https://doi.org/10.1086/292967>

- Stevenson, C. L. (1937, 1963). The emotive meaning of ethical terms. In Stevenson, *Facts and values*. Greenwood Press.
- Unwin, N. (1999). Quasi-realism, negation and the Frege–Geach problem. *Philosophical Quarterly*, 49(196), 337–52. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00146>
- Unwin, N. (2001). Norms and negation: A problem for Gibbard’s logic. *Philosophical Quarterly*, 51(202), 60–75. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00214>
- Vahid, H. (2021). *Sensory experience and epistemology of belief*. Hermes [in persian]
- van Roojen, M. (1996). Expressivism and irrationality. *The Philosophical Review*, 105(3), 311-335. <https://doi.org/10.2307/2185703>
- van Roojen, M. (2018). Moral cognitivism vs. non-cognitivism. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2018 Edition), Edward N. Zalta (ed.).
<https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/moral-cognitivism>
- Wright, C. (1988). Realism, antirealism, irrealmism, quasi-realism. *Midwest Studies in Philosophy*, 12, 25-49. <https://doi.org/10.5840/msp19881232>
- Zangwill, N. (1992). Moral modus ponens. *Ratio*, 5, 177-193.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-9329.1992.tb00045.x>
- Zimmerman, A. (2010). *Moral epistemology*. Routledge.